

**[Holstein.]**

og lave et 8 Aars Brugshus, og saa har vi jo Spillet gaaende med 8 Aars Brugshuse.

Men saa kommer Spørgsmaalet: hvordan med Bygninger til dette 8 Aars Brugshus af samme Størrelse som det, man ønsker at nedlægge? For saa vidt der er Tale om at købe Jord til Oprettelse af Statshusmandsbrug, faar den paagældende jo Laan, og saa opfører han Bygningerne, men hvorledes skal det gaa, naar der skal købes Jord til et 8 Aars Brugshus? Skal saa Ejeren bygge Bygninger paa de 2 Tdr. Land og opføre et 8 Aars Brugshus — dette synes mig fuldkommen absurd —, eller skal han prøve at købe et Hus med 2 Tdr. Land et andet Sted og udlægge dette som 8 Aars Brugshus i Stedet for det, han inddrager?

Saa er der imidlertid det at bemærke, at for saa vidt der er Tale om 8 Aars Brugshuse, som hører til Gaardmænd eller Godsejere, saa har de jo paa Forhaand 8 Aars Brugshuse, saa kan de ikke bruges til Magelæg. Jeg kan slet ikke se, at Bestemmelsen om, at man kan udlægge et tilsvarende Brug paa 8 Aar, faar praktisk Betydning, hvor der ikke er Bygninger, selv om man, som Landbrugsministeren tilsyneladende fortolker det i Ejerenes Favør, kan nøjes med at udlægge et Areal af samme Størrelse som det, man vil inddrage til Salg.

**Landbrugsministeren (Bording):** Skønt jeg har den Opfattelse, at det er noget vanskeligt at tilfredsstille og forklare det ærede Medlem Hr. Holstein det, som han ikke ønsker at forstaa, vil jeg alligevel gøre et Forsøg med Hensyn til Ændringsforslag Nr. 1, idet jeg mener, det er fuldt berettiget, at Udvalget har gjort en Forskel — eller, rettere sagt, har indføjet baade 1ste og 2det Stykke i Ændringsforslaget; for det er dog saaledes, at hvis Brugsforholdet ophører, er det mere rimeligt, at Ejeren kan frigøre sig, end det er midt i Perioden, og derfor er det, at man i sidste Stykke har foreslaaet, at en saadan Overenskomst skal godkendes af Kommissionen. Det vil sige, at den har Ret til at nægte, at det ophører, hvorimod den i første Tilfælde ikke kan nægte det; men i begge Tilfælde kan den stille som Betingelse Oprettelse af Lejehuse eller Afgivelse af saa megen Jord, at der kan oprettes et Statshusmandsbrug.

Hvad angaar det andet Forhold om Oprettelse af et nyt Lejehus eller Statshusmandsbrug, synes jeg dog, det er klart som Dagen, saadan som Forslaget er formet her, at i det første Tilfælde maa de paagældende, naar det skal være Lejehuse, stille Jord og

Bygning til Raadighed; i det andet Tilfælde kun Jord. Derfor er det givet, at i de fleste Tilfælde vil det gaa saaledes, at man fra begge Sider er interesseret i det sidste; men Udvalget og jeg har ikke ment — jeg har forstaaet, der var Enighed herom —, at man burde lade være med at aabne den Udvej, at hvis baade Ejeren og Lejeren ønskede det, kunde der oprettes et lille Brug, og det er det, der vil ske, hvis man nægter dem det første. Det er jo muligt, at begge Parter ønsker det, derfor har vi givet dem denne Udvej, men der er sikkert ingen af os, der har den Opfattelse, at vi helst vil have det første, vi vil sikkert alle sammen helst have det sidste.

**Formanden:** Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

**Holstein:** Jeg skal gøre den højtærede Landbrugsminister opmærksom paa, at 1ste Stykke af den nye Paragraf akkurat ligesom 2det Stykke tager Sigte paa Dispositioner foretaget af Ejeren i 8 Aars Brugsperioden. Der staar jo i 1ste Stykke, 1ste Punktum, at han skal godtgøre, at Bruget ventelig i en nærmere Fremtid vil kunne afhændes. Ved 8 Aars Brugsforholdets Udløb pr. 1. April kan Ejeren, naar han har opsagt Lejeren, virkelig gøre, hvad han vil, han kan sælge og udstykke efter Udstykningsreglerne, kun begrænset ved § 3 i Loven af 1926 om Forkøbsret. Begge Stykker, baade 1ste og 2det Stykke, tager Sigte paa Dispositioner foretaget af Ejeren, medens 8 Aars Brugskontrakten løber. Og naar den højtærede Landbrugsminister dernæst fortolker Alternativet om Udlæg til 8 Aars Brugshus saadan, at Jorden behøver ikke at være større, men der skal bygges Hus paa den, vil jeg sige, at paa disse Vilkaar, hvorefter det ogsaa er Jordværdien, der skal afstaaes til, hvis der skal laves Statshusmandsbrug, tror jeg, at de fleste Ejere, hvis de ikke kan faa en formidabel Pris paa Jorden til Lystejendom eller Udstykning til Byggegrunde, foretrækker at lade den nye Periode paa 8 Aar løbe ud og saa gøre, hvad de vil.

Derfor synes jeg, det ærede Medlem Hr. Johannes Hansen har saa fuldkommen Ret i, at det var meget bedre, om denne Bestemmelse om 8 Aars Brugshuse udgik, og at man havde den faste Regel, at Ejeren, hvis han, for at blive fritaget for det, der er Hovedregelen, ønsker at faa den Begunstigelse at kunne sælge paa gunstige Vilkaar i Perioden, skal udlægge Jord til Oprettelse af Statshusmandsbrug.